

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITATEA

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 c. roane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Curiosități.

Să nu lucrî nici tu, nici neam de neamul tîu, *absolute nimic*, în ale politice;

Să încunjuți tot ce se ține de viața politică, în comună, în municipiu și în ale țerii, *pentru țignu proprie*;

Ba să te *subtragi anume și intenționat* dela ori și care mișcare mai de ceva însemnătate;

Să exploatezi toate prilegiurile politice electorale *în favorul tîu și al neamului tîu*;

Să numești *pe luptătorii adeverați*, de oameni fără rost și să birfești asupra lor în mod îngâmfat și fudul, *basat pe averea agonisită pe căi piezișe*;

Să joci rolă *»cu 2 bani în 3 pungi«* (zicala »Tribunei«) pe contul unui public orbit de lustrul talmic al celui *»căftănit«*;

Să faci posaune și să cânti în laută și chimvale bine sunătoare *pe avarul, care este reședința tuturor rîutăților*, despre care Horaț a zis odinioară, *»câ rîu mai infernal ca avaria nu există«*;

Să contezi — la cas de lipsă — pe atari hermofrodiți politici, că doară ei vor promova cauzele poporului, *din a cărui sudoare s'au înavușit în mod vampiric*;

Să aștepti ajutor pentru tine și neamul tîu strivit *dela fudulul și avarul, care nu are parte de odichnă*, atunci, când știut este, că iubirea și avaria nu încap lângă olaltă;

Toate acestea sunt curiosități pentru cei bine cugetători, cu inima și capul la loc.

După toate aceste simptoame triste, numai compătîmî putem pe toți acei lesne crezători, cari se folosesc de conșinutul unor *zapise fără rost și măimutări*, la cari apoi fac alusiune, că numai așa vom putea eși din starea, în care ne-a băgat nefasta politică, octroată oare cândva în satul Mercurea.

Ne mirăm de naivitatea colosală, de care sunt cuprinși atari bărbați, cari, ori și cum, avut-au prilej a juca rol însemnat la acel rost și loc, unde celor adorați și slăviți de el, abea li-se vor deschide ușile.

Din modul cum s'a aprețiat o simplă scrisoare hiroglifă, trebuie să deducem, că există oare-care nex mangraist, între aprețiator și bîtrînul-tinîr politician.

Acum nu ne mai mirăm însî de amenințările vechiului luptător din com. Hunedoarei, care prin rostul »Gazetei Transilvaniei« de Duminecă-promite, a nu ceda locul cu una cu două unor politicieni, cari nu au nici un trecut după spatele lor.

Până când vom adera la punga plină, starea noastră nu se va îmbunătăți nici-odată! *Oameni de acestia sunt de dați a lucra numai în interesul lor propriu, ear' aderenții lor vor produce numai curiosități!!*

Merișor, Aprilie 1902.

Onorată Redacțiune!

Rogu-Vă a-mi da voie, ca în coloanele foi D-Voastră »Activitatea«, să răspund la articolul apărut în »Tribuna« Nr. 41 din 3/16 Martie 1902, sub titula de: »Saturnii noștri«.

Eram hotărît a nu răspunde nimica, dacă prietîni mei cu ocaziunea ținerii adunării protopopești din Livadia la 7 Aprilie 1902, nu o pretindeau aceasta, cauza pentru care eram de părerea a nu răspunde era simplă, dar' adevărată, nu știam cu-i să răspund!

Să răspund oare d-lui din tufă—r, dar' eu nu prea aveam datina a sta de vorbă cu oameni ascunși, pentru-că pe atari îi socoteam și socotesc de duhuri necurate, cărora le trebuie slujbă, ca D-zeu să i depărteze de mine în locuri deșerte.

Să răspund oare d-lui cu studii academice? nu! căci cine se ocupă cu studii academice, ar trebui să știe cum să se adreseze într'un jurnal public cătră un preot românesc de cînte și de omenie cu caracter național, cu durere de neam și cu intențiuni bune, cetească numai tribuniștii bine, nepreocupați până în capăt articolul meu din »Activitatea« Nr. 9 și se vor convinge, că nu rele, ci bune intențiuni am avut când l-am scris, apoi, că am drept a mă numi preot cu caracterele de mine zise, voi dovedi altă-dată, dacă lipsa va cere.

Să răspund oare cocișului, care mă apostrofează de: rîutăcios, prost, mârșav, ticălos la suflet, imbecil, stupid, insanitate morală, scroafă din copac, ori doară acestea nu sunt expresiuni cocișești?! Cu cociși nu poți găta, numai palmui, dară eu sunt preot, nu mă pot dimite la palmuite, duele, mai bine acum în postul mare pot să-i zic Doamne iartă-l, că nu știe, n'a știut ce-a scrie; cine ești D-Ta, D-le?! din tufă—r, care țî-i luat dreptul altor toruri și persoane luminate, ca să mă numești așa precum numai studiul D-Tale academic poate judeca, căci acele scăderi de le am, nu D-Ta le știi, ci cei din Valea-Jiului și-a Hațegului le știi, și dacă le am, dă-le de gol, cei-ce mă cunosc din părțile mele, ca forul meu competent bisericesc și ilustru să mi-le judece, și nu D-Ta, vezi dacă cercai să-mi combați articolul meu într'un mod cîstit, și să mă convingi de greșala mea, te declarăm om de cînte, dar' așa trebuie să presupun, că ești mai rău de cât apostrofările ce mi-le atribui mie.

Să le fi răspuns prin un proces de calumnie publică?! Aș fi făcut-o, dacă

aș avea de lucru cu oameni obiectivi, și de nu m'aș teme, că nu adevăratul scriitor, altul biet sîrac se va insinua, dela care nici spese de proces nu voi fi în stare să încassez, apoi întemnițarea, ce-mi ajută mie, preot cu trei fete de purtat la școală, să iau bani din gura lor să plătesc procesul, Domnul îl va judeca fără bani de proces, înaintea cărui for nu va mai putea muta pe altul, nici suci cu spirit academic.

Articolul din »Tribuna« Nr. 41 nimic nu răspunde la articolul meu apărut în »Activitatea« Nr. 9 »Comitetul național, solidaritatea, Activitatea, Libertatea«, care articol nu isvorește din rîutate, precum susține dl cu studii academice, cari zilnic își depune munca spirituală în coloanele »Tribunei«, cu chemare nu ca să combată cîstit pe popa Saturn, ci ca să mi-se facă anarchist și călău, sau doară cuvintele proprii să-l calci în picioare până și sufletul nu sunt cuvinte anarchiste?! Sîracă solidaritate, de cine ai mai ajuns să te propage în coloanele falnicei de odinioară »Tribuna«.

Imi place pasagiul de sentință al D-Tale, unde zici, că, cari sunt grupați în jurul »Tribunei« să fie huiduiți și scoși afară, dară nu toți, ci numai D-Ta, dar' nu din societatea românească, ci din munca spirituală a »Tribunei«, ca pe unul ce propagi anarchie contra mea ca preot.

Dl din tufă—r se pune în rîndul cu cei-ce este contra nedisciplinei în lupta noastră sau a-lor politică, și în rîndul acelora cari vol să meargă toți Românii laolaltă, uniți, solidari, de aceea s'a ales lucrarea în »Tribuna«, ca pe toți să-i facă solidari cu băta, dară numai pe drumul D-lui, căci drumul altora, ca al d-lui Dr. Muntean, nu-i bun, adevărate greșele, calea bună e numai drumul care duce purcarul cu băta la copacul cu scroafa. Țî-ai greșit locul de muncă, D-le! mai bine i-ți alegeai munca la o redacție humoristică pe plată, ori cum zici D-Ta remunerație, unde se rîcer chipuri cu scroafe în copac, și purcarul cu băta să le coboare.

Drept ai și în pasagiul unde-mi zici, imi poți tot vorbi, că eu voi rămîne ca tunul și pe mai departe, drept, că pe mine pe căile conduse de spiritul D-Tale, nu mă vei duce de frica cu care mă imbii, apoi, că rachiul, ori fie ori-ce beutură, dela alegeri, fie ori și de unde, nu știu în al cui cap și-a aflat sau își află odichnă, una știu, că eu unul nu folosesc beuturi, nici dreptul de a participa la alegeri nu l'am folosit, nu pentru-că doară aprob pasivitatea, ori, că doară pasivitatea ne-ar mai aduce vre-un folos, ci simplaminte pentru-că în cercul nostru n'a fost candidat de Român.

Atâta la apostrofările cu cari mă onorează dl din tufă—r.

Acum să trec la durerile de care e cuprins articolul din »Tribuna« Nr. 41. Durerea cea mare ar fi, că de ce i-am numit pene plătite, și, că scriu la poruncă, eată cum înțeleg și eată de ce m'am exprimat așa: singur D-Ta recunoști, că pentru munca spirituală ce o dai »Tribunei«, ești vrednic de remunerație, apoi vezi D-Ta, eu ca popă fără studiu academic, și pe la munte, nu mi-a plesnit prin cap, ca să zic și eu, ca D-Ta, remunerație, ci am zis plată.

A doua durere e, că de ce am scris, așa e interesul com. național, așa le suflă vîntul din Pesta, București, am zis-o! dar' cetîți numai bine finea articolului meu și veți afla următoarele: Dacă comitetul național român, în starea lui de azi — ajuns în impas — nu are atare angajamente secrete, sau dacă nu știe cum să iese din încurcătură, apoi abzică după toată formă, și lase locul altora, pentru-că stările de față sunt păgubitoare pentru neamul nostru.

Le-am scris toate acestea din convingere curată cu intențiunea cea mai bună, și cu scop vîdit, de a contribui la o dezvoltare sănătoasă a treburilor noastre naționale, din cuvînt în cuvînt. Dacă comitetul național român de azi nu are angajamente secrete, de ce se ține orbiș de pasivitate, contra voinții majorității, căci pasivitatea nu mîna apa la moara noastră națională, ci la moara ungurească, sau D-Voastră nu vedeți, că-și rîd în pumni de bucurie, vîzînd că mîncă oala cu carne în tigneală, neconturbați de noi. Dacă D-Ta ceteai bine și nepreocupat întreg articolul meu, ori îl publicai întreg în »Tribuna«, ai fi vîzut singur, că n'ai dreptul să sai ca o dihanie contra mea.

Ca să-ți dovedesc că n'am învrednicit epitetele cu cari mă onorezi, întreabă protopopul meu districtual, la a cui stăruință s'a edificat biserica, casele parohiale și școala confes. rom. din Merișor, la a cui stăruință i-s'a făcut fond de 600 fl. și o sută acții la »Poporul« din Lugoj, la a cui stăruință s'a ridicat salariul dela 160 fl. la 300 fl. fără cuincuenal, și toate acestea cu repartiția pe 96 familii și fără datorie. Întrebați poporul din Merișor cine a țînut școală iarna dela 6—9 ore cu feciorii trecuți de 20 ani până au învățat bine a socoti, cetî și scrie. Întrebați cine a dădat poporul din Merișor la muncă dreaptă, cruțare, temere și stimă cătră D-zeu și sete de carte. Întrebați pretura din Petroșeni, cine a conlucrat la stirpirea setei de beutură. Întrebați perceptoria din Hațeg cine, sub a cui slujbă de cassar al compozitorilor din Merișor s'a regulat restanța cea mare de dare a muntelui. Întrebați »Asociațiunea« des-pertemîntului Hațeg și a învățătorilor-ce membru e popa Saturnilor. Întrebați pe dnii adv. Bontescu, Suci, la a cui stăruință poartă spectat d-lor pîrile Meri-

șorenilor, cari nu-i putem împăciui în sat. Intrebați pe dl medic Parașca din Hațeg, la a cui stăruință merg Merișorenii la D-Sa. Intrebați comercianții din Hațeg, dl Popovici, din Puj, dl Clecanu, din Petroșeni, dl Moldovan, la a cui stăruință merg numai Merișorenii la marfa și negustor de român. Intrebați băncile »Hațegana« și »Albina« cine a regulat împruturile Merișorenilor. Intrebați membr. ad. comitatului, când am putut lua parte la ședințe, cu cine am votat Intrebați »Tribuna«, adecă adm., »Foaia Poporului«, »Familia«, »Gazeta«, fosta »Revista Orăștiei«, »Trib. Pop.«, »Activitatea« și »Libertatea«, n'au fost oare una după alta abonate de mine în decurs de 12 ani, pot dovedi și azi prin recepsele sumelor timise ca abonamente.

Îmi veți zice, că toate acestea le-am făcut din datorință. Da și eu zic, din datorință preoțească și românească, fără remunerație, nici nu vreau să mă laud și măresc cu ele, n'am nici o aspirațiune de-a fi până la vâdică ceva, nici deputat, destul îmi este apostrofarea, d-le, cu care m'ai onorat; o continuă sete și un continuu dor, cu cari voiu merge și în mormânt am, să ved cu ochii ce tatăl meu n'a văzut, *emanciparea poporului român* din starea lui de azi, și întreaga intelgința română eară pusă pe lucru serios și obiectiv, ca să impună străinului, precum au impus Buriile Englezilor, încât — toată lumea îi laudă.

Am zis și iară m'am ușurat pe o vreme și cu D-Ta, d-le—r, dorindu-ți pocăință.

Al on. Red. stimător

Isidor Saturn,
preot gr.-catolic român.

TEMERI ZADARNICE.

ORĂȘTIE—ARAD—CRUCEA-ALBĂ.

Mai înainte cu câteva zile trăsura oficioasă a »Ardeleni« a cărașit pe fostul director Dr. I. Mihiu și actualul director Dr. A. Vlad până la gară, de unde amândoi o luară câtră Arad.

Dacă zările nu ar fi dat prilej la multe combinații politice, (ca bunăoară »Gura-Satului«) nu am fi zis nici noi nimic. Deoarece-ce însă întâlnirea cu Russu-Șirianul este comentată ca un eveniment politic de mare însemnătate, și această împrejurare poate să schimbe tot mersul

nostru zăpăcit, ne vedem siliți a constata: 1.) După principiile fostului director Dr. I. Mihiu, profesate și accentuate de atâtea ori în direcțiune și câtră corpul funcționarilor, că politica este cu desăvârșire eschisă dela bancă. Așa nu credem, că el însuși se bage în vârtejul politic pe actualul director Dr. A. Vlad, care este de altcum primul funcționar al »Ardeleni«.

2.) Scopul călătoriei alor 2 directori a fost de natură privată-personală-protecționistă, întru cât fostul director Dr. I. Mihiu a avut lipsă de 30—40000 coroane (după-cum se vorbește în »Central« a doua zi, la masa hai nouă crepată) și deoarece-ce moara electrică în anul trecut n'a adus dela I. Vulcu numai 750 zloți, s'au gătat banii, ca să se facă un împrumut la Osztrák-Magyar-Bank.

Cum vine »G. S.« să facă politicieni pe doi directori de bancă și încă din chiar senin? nu știm.

Oare cari legături au existat de altcum între »T. P.« și banca »Ardeleana«, poate că acelea să vor fi cimentat cu vre-un pocal două de bere. Lucru natural că împrumutul, împrumut așteaptă.

Destul, că pe nedreptul i-a tras pe directorii băncii »Ardeleana« în vârtejul politic. Așa se fac cele mai multe greșeli prin celea ziare, pentru cari unii și alții sunt apoi suspiționați și lăsați afară din combinațiile puter-nicilor, la mitră vlădicească sau scaun fișpănesc.

Pentru Mangra.

Tractul Lipovei, 19/IV.

Domnule Redactor!

Din titlul acestei corespondențe veți ghici ușor, că precum în întreaga diecesa Aradului, așa și în tractul nostru, numai fărădelegi s'au făcut pentru Mangra.

Prin moartea fieertatului Mocionyi, când clicășii din Arad, săreau în sus de bucurie, mandatul de deputat sinodal al cercului Birchiș a devenit vacant și conform dispozițiilor consistoriale, alegerea s'a făcut în Dumineca trecută.

Această alegere e o copie fidelă a celor executate sub sistemul nou (și barbar! N.Red.) inaugurat de Mangra la Arad.

Russu-Șirianul, escroful dela »Tr. Pop.« din Arad, nu numai că a cutreerat toate comunele noastre din acest cerc, dar' a avut îndrăsneala să necinstească și sfântul locaș al

lui D-zeu. Duminecă, abea ce preotul din Capolnaș a zis: »Dzeu să primească sfânta rugăciune«, cu înșelătorii acusatul Russu-Șirianul, *pretinul* lui Mangra, a ținut o vorbire, în care a batjocorit pe candidatul Teodor Ceontea din Arad și a corțșit pentru dl Tomici din Țela, care e un secret, cum de vine spriginit de câtră cei din spelunca »Tribunei Poporului«. In vorbirea sa, Russu nu s'a sfiit a batjocori în biserică pe dl Ceontea, profesor, laț de care dl Tomici, punându-i-se contracandidat, a comis pe puțin zis nemo-destie, dar' a corțșit formal pe tema *alegerii* de episcop.

Răbdarea poporului a fost mare, căci pe ticălosul pretin al lui Mangra nu l-a dat afară din sf. biserică, ci i-a dat altă palmă: 60 voturi pentru dl Teodor Ceontea și 6 pentru clientul lui Russu, Tomici. In celelalte comune încă a picat dl Tomici, ba chiar în comuna sa Țela n'a primit nici a zecea parte a voturilor date pentru dl Ceontea.

Din Capolnaș, Russu s'a dus tare buzat, împreună cu — Sever Bocu, care l-a însoțit, prin sate, după-ce mai înainte Russu a cutreerat cu protopopul G. Săb, cel ales cu 13 voturi față de 51 dealui Dr. Ionescu și cel întărit de Mangra și Ciorogariu.

Dumineca viitoare se va face scrutiniul și dacă se vor pune în aplicare nelegiuirile practicate de clicășii la alegerile trecute atunci, e drept, candidatul nostru T. Ceontea va cădea, dar' nici picior de Mangra ori Russu nu va mai călca prin părțile noastre.

Suntem sătui până în gât de blăstămă-țiile clicii mangraiste din Arad și să se știe: diecesanii Aradului nu sunt iobagi lui Mangra, ci oameni conșții de drepturile lor, cari vor afla modul cum să se scape odată de sub oligarchia lui Mangra.

Dascălul.

La acestea adaugem din parte-ne: Nu s'a găsit în Lugoj nimeni care să-i spună d-lui Tomici, că față de un bărbat meritos ca dl profesor Teodor Ceontea să nu pășească? Lugoienii, cari s'au revoltat, când la niște alegeri bisericești un avocat tinerel și fără trecut a »înviș« pe dl Coriola Brediceanu, acum de ce au lăsat pe dl Tomici, ca să între în tovărășia clicășilor din Arad? Din Lugoj nu ne-am așteptat la așa ceva.

Red. »Activității«.

CORESPONDENȚA.

Simon, în 1 Aprilie 1902.

Onorabilă Redacțiune!

Ca abonent dela întemeierea foii, cred, că veți primi spre publicare următoarele rânduri:

Am cetit prin diferite ziare și e adevăr constatat, că între preoți și învățători să domnească cea mai perfectă armonie și dragoste, ca între doi factori principali, dela cari poporul trebuie să

ia pildă și să urmeze sfaturile lor luând mai cu samă exemplu faptele lor, »Verba movent, exempla trahunt«. Atunci și numai atunci poate-se zice, că acești factori își îndeplinesc chemarea lor, respective sunt la culmea chemării lor.

In comuna noastră Simon din topopiatul Branului, durere, nu este așa. La noi e o școală susținută de cele 2 parochii existente. Bine înțeles, un lucru comun, dar' rău susținut. Din anul 1888 este instituit câte un învățător provisor, și cum — cum nu, totdeauna acest învățător s'a brodit să nu fie pe placul preoților dela biserică veche, cu toate că toți au fost buni învățători. Destul atât, că suspomeniții preoți să nu se mai intereseze de școală și aceasta în mod demonstrativ. De 2 ani e învățător un pedagog absolut, fiu al comunii noastre, instituit în mod provisor de autoritățile noastre, rudenie de sânge cu acei preoți, dar' tocmai de-aceea neajutorat de dinșii, ba persiflat, ear' scurt vorbind, din partea cumnatului seu preot persecutat, până acolo a mers ura acestuia asupra învățătorului, încât a învățat părinții unui copil bolnăvicios, care avea boala de apă, ca să zică, că atâta l-a bătut învățătorul, de s'a bolnăvicit de apă? și i-a silit să-l arate procurorului, care dispunând cercetare, bine înțeles, a sistat persecutarea; ear' răposând copilul după un morb lung, n'a voit a-l îngropa, până când acest preot n'a făcut din nou arătare prin pretură, ca să vină comisiunea dela tribunalul din Brașov pentru secționare, dar' n'a venit, că nu era motiv, și abea a 4-a zi l-a îngropat spre cea mai mare desgustare a locuitorilor.

La începerea școlaei a publicat, tot din ură, poporului, că nu se începe școala, că învățătorul pus nu e bun și să va da jos, după un timp oare-care, ca oamenii să-și deie copii la, alte școale, chiar și la cea de stat din Bran, numai aici — nu, dînsul a poftit să fie învățător, că e capelan și ca atare n'are nici un lucru, decât tot are, că ține agentura pentru procese din o cancelarie advocațională, în loc să desguste oamenii de procese, cari aici la noi de un timp încoace s'au înmulțit, încât advocați neconștiențioși fac execuție pentru 6 fil., (cum s'a întâmplat în Moeciu-superior) ale căror spese se urcă apoi la mii de coroane, ear' vacile fătate se vënd câte

FOIȘOARA

Cărturăreasa. (1).

Oameni, buni, de vreți anume
Să aflați cam cine sunt,
Vă voiu spune 'ntr'un cuvînt:
Eu sunt Lina Păpădie,
Spun minciuni de șapte poști,
Zic că spun din cărți norocul
De l'ași ști mânca-l'ar focul!
Dar fac bani căci sunt mulți proști.
Eu zic că's cărturăreasă
Si că știu să dau în cărți
Și mă laud să se afe
Despre mine 'n ori-ce părți;
Inșe lumea crezătoare,
Proștii inșe mai ales
Când voesc ceva să afe
Vin la mine de-și dau ghes.
Și de-aș ști și eu vr'o boabă
Să le pot ceva ghici,
Ar mai fi cum ar mai fi.
Dar așa vă spun pe cînste
Că nu știu mă rog nimic
Dar nimic, mă rog, nici pic
Spun și eu ce-mi vine 'n minte

1) Această bucată e de recitat la serbări.

Și mai mult ce 'n gură 'mi vine;
Iară lumea mă ascultă
Si eu rid chiar eu de mine.
Hei, de-ar fi să știu eu, frate,
Măcar ori-cât a ghici
Știți, mă rog, atunci ce-ar fi?
Hei, atunci ar fi chiar bine,
Aș ghici 'ntăiu pentru mine.
Si m'aș face, și m'aș face
Și slăvită și avută
Si de-o lume ne 'ntrecută.
Dară când nimic, nu știu,
Eu viața ca să-mi țiu
Spun minciuni de șapte poști
Să le creadă bieții proști,
Că doar prostul cătră trăește
Cel șiret împărătește.

(»Albina«)

Th. D. Speranția

Dragoste ori economie?

Pe lângă plopii fără soț
Adecea am trecut;
Mă cunoșteau vecinii toți.
Tu nu mai cunoscut.

România se întreabă cu mirare: pentru-ce poetul cel mai mare al ei era atât de pesimist? Pentru-ce nemuritorul Eminescu vedea numai negru înaintea ochilor? Pentru-ce geniul cel mai mare și cel mai bun al

României era nemulțumit, revoltat de toate și de toți?

Cei mai de seamă critici ai noștri au explicat acest pesimism în diferite feluri. Unii îl atribue vieții lui sbuciumate și mizeriilor prin cari a trecut; alții amorurilor sale nenorocite; alții iarăși influenței pesimismului marelui filosof Schopenhauer; în sfârșit parte din ei îl atribue organizației sociale a Europei de astăzi etc.

Câte păreri, atâtea greșeli.

Noi credem că și unii și alții se înșală. Căci Eminescu a fost cel mai optimist om de pe fața pământului față de persoana lui. Oii mai bine zis Eminescu nu simțea nici odată mizeriile ce-i curgeau droaie pe spinare. Și ca să înțelegem mai ușor aceea ce e puțin explicabil în Eminescu, trebuie să-i despărțim persoana în două:

1) Partea lui, partea brută naturală și de care el s'a interesat mult mai puțin decât se interesează ori-ce viețuitoare pentru un moment. Nici odată Eminescu nu s'a gândit la: ce voiu mânca, cu ce mă voiu îmbrăca, unde voiu dormi, ori-ce amor voiu avea pentru ziua de mâne!

2) Partea neamului, supra-naturală și pe care nimeni dintre Români nu a simțit-o, nu a cultivat-o, nu a contopit-o cu Eul său propriu mai bine ca Eminescu. De aceea

toate durerile națiunii și bucuriile ei trecute, prezente și mai cu seamă viitoare — să se noteze bine durerile viitoare — se concentră în acest suflet, în această coardă prea simțitoare pentru neam. Și mai toate poeziile lui fie de dragoste sau de alt gen, se referă la națiune. El, Eminescu se indentifică cu țeara cu România-sol, ear pe iubita lui cu fii României.

In această privință iată ce zice și dl A. D. Xenopol în prefața poeziilor: »El simțea că este născut spre a plânge și a suferi pentru toată lumea, soartea adevăraților poeți. Când Caragiale l-a întâlnit la Giurgiu slujind la grajdurile unui boer de acolo, l-a găsit cu Schiller în buzunar recitându-i poeziile, când dădea fîn la cai. Era un om ce nu mai trăia cu corpul, ci numai cu mintea«.

Dar ca să arătăm mai clar identificarea lui cu țeara, să cităm mai departe din poezia »Pe lângă plopii...«

La geamul tîu ce strălucă
Privii atât de des:
O lume toată 'ntelegea
Tu nu m'ai înțeles.

Această poezie trebuie ea luată în înțelesul propriu al cuvîntului? De loc! E absurd să credem că Eminescu era capabil să treacă mai de multe ori pe la geamul

cu 5 coroane și viteii rămân fără lapte (cum s'a întâmplat în Simon).

Singurul razim și ajutor îl are școala dela biserica nouă, dar' și aici parochul acesta e totdeauna șicanat, ca să nu aibă tignă și-i croește diferite procese.

Autoritățile noastre au decsis înființarea unui al 2-lea post de învățător.

E de dorit aceasta, dar' întreb eu, cine ar mai pofti să fie aici învățător? Dacă actualul, fiu din comună, fiu de preot răposat, care mult a lucrat pentru biserică și școală, rudenia capelanului, și e disgustat nevoind a mai rămânea. Ear' pentru cei străini nu avem nici cuartir.

P. O. D. protopop Traian Mețian e de părere, ca să ne separăm și cu șoala și cu învățătorul, având fiecare biserică, ca parochi de sine stătătoare, a susținea singure câte o școală și un învățător, și fiind la școala biserica nouă, aceasta să o escontenteze pe cea veche cu bani și ea să-și facă școală — atunci, și nici atunci, poate n'ar înceta lucrurile pornite aici; căci: »năraful din fire n'are lecure«, mai cu seamă capelanului îi place »să-și bage nasul și unde nu-i ferbe hârbul«.

Rënd pe rënd voi aduce și altele la cunoștința publicului, că mai sunt multe, persoane n'am numit, autoritățile noastre au cunoștință, deja unele afaceri sunt în curgere, și scopul îmi e ajuns dacă lucrurile se vor îndrepta, chiar și în ce privește vânzarea unei părți de munte, ce o are școala — singurica ei avere.

Atât deocamdată.

„Ioan dela munte“.

Meseriile și întovărășirile te fac bogat — sătene.

— Bună dimineața, domnule învățător.
— Foarte mulțumesc, Moș Vasile, dar încotro?

— Până la țirg să-mi iau un fier de plug și câte ceva pentru casă, și fiind azi Duminecă, m'am abătut pe la d-voastră să vă iau în căruță, dacă cumva ai trebuință să mergi.

— Tare bine ai făcut Moșule, căci tocmai nu știam, care din cei cu căruță cu cai se vor fi ducând azi la țirg. Fii bun și mai îngăduie puțin până mi-o lua ceva din casă.

unui ideal, făcându-i curte. Aceasta o spune și dl Maioreșcu.

In sens figurat însă țeara — Eminescu — face reproșuri fiilor săi — iubitei lui Eminescu — că ei nu-i înțeleg păsurile, nu vedă că ea suferă din mai multe cauze. »Neagra străinătate« în special îi suge bogățiile și ei nu observă.

Toți străinii înțeleg că România a ajuns o »bună vacă de mulș« pentru ei și numai fii României încă nu au ajuns să vadă acest trist lucru. Iată cum îmi caracterizau înainte cu câțiva ani unii din vecinii noștri acest fapt. Vom reproduce pe cât vom putea de fidel fraselc lor.

»Dumnezeu a trecut pe cer cu sacul cu grăunțe. Când era de asupra unei țeri băga mâna în sac și arunca. În Grecia de ex. nu a aruncat nici o jumătate de mână. În Germania, Italia, Bulgaria a aruncat ca la o mână de grăunțe. În Fracia, Ungaria, Rusia ca la două mâni. Trecând însă deasupra României i s'a spart lui D-zeu sacul și până să bage de seamă, cursese, cursese bine. De aceea România este cea mai lăptoasă vacă din Europa. Ea posedă șese țfte. Fie-care din vecinii săi: Unguri, Nemți, Bulgari etc. suge din câte una, iar Românul se uită cum alții sug la vaca lui«.

(Va urma).

I. S. ORDEAN.

In sfârșit iată-s gata, Moșule, dă biciu cailor și hai, cu Doamne ajută.

Dar ce duci în sacii aceștia?

— Ia vre-o câteva banițe de grâu, ca să mai prind o para două, că la de al de noi, mai ales în timpurile de față, nu prea se încurcă banii până nu-i vinde din pâine ori vr'o vită, dacă ai. Mări, anul acesta, mulțumesc lui Dumnezeu, tot am mai avut de bine de rău pe ce închipui un ban doi, dar mai anii trecuți, când cu lipsa aceea, te uitai în sus, nu alt-ceva, că nu aveai aproape nimic pe ce să iei un ban. Ce să facem?!

Să vede că așa ne e scris nouă ăstora dela coarnele plugului! Mă uit, că un tâmplar, ori fierar sau croitor, în sfârșit un meseriaș ori-care, tot mai capătă din când în când un ban doi; pe când unul de al-de mine, trebuie numai decât să vînd ceva și dacă n'am ce vinde, să alerg să iau pe muncă, ori să vînd de cu iarnă, pâinea pe care voi scotoate-o vara de pe câmp.

— Ai dreptate, Moșule, dar nu te-ai întrebat nici odată, că ce ar face de hrană acești meseriași dacă n'ar avea cât mai des bani în pungă și mai mult încă, ce ar face ei cu bani cu tot, dacă n'ar fi plugarii, cari să le înlesnească toată hrana?

De îndată ce te vei întreba de lucrul acesta, ai să te mândrești că ești plugar. Toate treburile cinstite se ajută una pe alta, dar mai ales plugăria le susține pe toate celelalte, cari la rîndul lor lucrează la buna stare a acestora.

Așa, bunăoară, d-ta ai grâu și vite; dar n'ai fier de plug; altul n'are nimic din cele-ce ai d-ta; dar știe ferăria, și pe când d-ta îi pregătești hrana, el îți pregătește fier de plug. Un altul dulgher, un altul olar ș. m. d.

Asemenea sunt ținuturi unde locuitorii n'au pământ de plugărie; dar lucrează diferite meserii și pe când dela noi li-se trimet grâne și vite, ei ne trimet diferite lucruri, ca: mașine, instrumente și altele.

Fie-care din toți aceștia ține să vîndă cât mai cu preț marfa ce pregătește; dar ce se întâmplă?

Sunt mai mulți cari pot să facă aceleași lucruri și toți caută să le vîndă bine. Iată dar concurența.

Ca să poată desface ceea-ce are de vîndut, fie-care caută pe de o parte să micșoreze prețul, iar pe de alta să îmbunătățească felul lui de lucru, cu mașine și instrumente mai bune, ca în timp mai scurt și cu o mai mare economie de material și de muncă, să facă lucruri mai trainice și mai bune. Așa s'a întâmplat cu plugurile de fier. La început erau scumpe și nu așa de bune; fapt pentru care și cumpărătorii erau cam puțin; cu timpul însă, ivindu-se mai mulți fabricanți, plugurile au devenit tot mai bune și mai ieftine și pe aceeași măsură și numărul sătenilor cari au pluguri de fier crește mereu.

Aceasta e pricina, că din zi în zi se putem avea cele ce ne trebuie tot mai cu înlesnire și mai bune. Acest fel de concurență face ca meseriile încurajate de mușterii, să stee bine de tot și cu ele dimpreună și plugăria, întru cât săteanul își poate căpăta pe un preț mai eștin ceea-ce-i trebuie și în același timp fiind bani, vinde pe un preț mai bun roadele muncii sale.

Ce se întâmplă însă? Adesea pe lângă concurența aceasta binefăcătoare, se ivește și alta, care caută numai să înșele pe cumpărătorii. Aceasta este otrava întregului negoț din timpul de față, atât pentru mușterii cât și pentru meseriași. Față cu toate acestea, săteanul își vinde roadele muncii lui eștin și plătește scump de tot ceea-ce cumpără și el, mai ales că din multe celea fiind rău și de mântueală alcătuite, nu țin mai de loc, așa că bietul om se vede nevoit ca ori să-l cumpere încă odată, sau să se lase păgubaș de acel lucru.

Dela o vreme încoace această înșelătorie e aproape în toată puterea la noi. Pentru a scăpa însă de veninul ei, mijloacele sunt în puterea sătenilor.

Cel întâiu e să caute fiecare gospodăr să se tolosească de ceea-ce-i stă la îndemână ca să aibă mai multe isvoare de indetulare și de câștig; și să poată vinde cât mai multe feluri de lucruri și în același timp să aibă nevoie de foarte puține ca să le cumpere.

Cam rar se întâmplă ca un gospodăr plugar, să nu aibă la îndemână și alte isvoare de câștig, cu care să se îndeletnicească, când mai isprăvește cu munca câmpului. Așa bunăoară să lucreze vre-o meserie, pentru care are materialul necesar, mai întâiu pentru trebuințele gospodăriei lui și pe urmă și de vânzare. Atunci mulți dintre sătenii noștri, nu s'ar mai plînge că n'au pe ce câștiga un ban doi, de cât numai pe grâne și vite sau pe muncă.

Nu mai departe, acum vre-o două săptămâni m'am întâlnit cu un om dintr'un sat de departe și-mi spunea că la ei toamna și mai ales earna, oamenii fac rogojini și mături și că numai prin aceste mijloace au scăpat cu bine de lipsa de acum vre-o doi ani.

Cât de puțin, dar tot iese și din altă parte. Așa la noi în sat câtă răchită și lemne nu se strică de geaba și câtă căneapă nu s'ar putea sămăna și lucra și cu acestea câte parale n'ar veni sau chiar ar rămânea în punga sătenilor?!

Ferice de plugarul, care se îndeletnicește și cu vre-o meserie! Casa lui e stup de bogăție și traiul bun.

(Va urma).

NOUĂȚI

Tuturor cetitorilor noștri: Sărbători
vesele și fericite!

— Dar pentru biserica din Deva. În scopul reparării bisericii gr.-or. rom. din Deva au contribuit la mâna subscrișului următorii:

1. Dna Aurelia Dr. Alex. Hosszu-Longin năș. Dr. Petco din Deva.

2. Dl Dr. Alecx. Hosszu-Longin adv. în Deva 100 cor. 3. Dl Dr. Gavriil Suci, avocat în Hațeg 20 cor. Total 140 cor.

Primescă marinimoșii donatori sincere mulțumiri bunul D-zeu să le răsplătească creștineasca faptă.

In numele comunei bisericesti.

Deva, 8 Aprilie 1902.

George Romanul,
protopresbiter.

— Din diecesa de Lugos. Rvssimul Dn Ioan Boroș, canonic custode, a fost numit Pro-Vicar general Episcopesc; Rvssim. Nicolau Nestor, canonic prebendat director al cancelariei diecesane și Cl. Dr. Daniel Fizeza, notar și asessor consistorial, a fost numit de secretar episcopesc.

— Producțiune teatrală împreună cu joc, vor arangia meseriașii români din Brad, Luni a doua zi de sf. Paști, la 15/28 Apr. 1902, în hotelul „Central“. Inceputul la 8¹/₄ ore seara. Intrarea: Locul I. 1 cor. 60 fil., locul II. 1 cor. 40 fil., locul III. 1 coroană. Studenții și copii 20 fil. Venitul curat e pentru sporirea »Fondului de ajutorare a învățăcelilor și sodalilor meseriași români«. Suprasolviri și contribuiri marinimoase, cari din urmă sunt a să adresa prof. Vasile Boneu se vor cuita publice. Bilete de intrare se pot rescumpăra la dl Ioan Germân, acasă dela 9—12 ore a. m. și dela 2—4 ore p. m. și seara la cassă.

PROGRAM.

I. »Idil la țeară«, comedie într'un act localisat de Maria Baiulescu. Persoanele: Zamfir Berbec, mare proprietar. Sma-randa, soția lui, d-șoara Sofia Indries, Vasile Coteș, neguțator, dl Sabin Jula, Tinca, soția lui, d-șoara Victoria Laslo, Dancescu, vărul d-lui Berbec, dl Al. Sabo, Mărioara, orfană sub tutela d-lui Dancescu, d-șoara Otilia Dirina, Costica Rioșan dl Filip Tirica Petrea, servitor, dl Nicolae Petroviciu, Un împărțitor de scrisori. II. »Harța rezșul«, operetă de V. Alexandri. Persoanele: Harța rezșul dl Filip Tirica, Bursufescu dl Alexandru Sabo, Luncean, primar, dl Sabin Jula, Tarșița — veduvă, d-șoara Olimpia Omăta, Măriucă, tinăra țerancă, dl Eufemia Giurgiu, Un lacheu.

— Un nou proces de agitație. — Săptămâna trecută s'a pertractat la curtea cu jurați din Cluj, procesul pentru agitație, intentat tinerului Novacovici, pentru un articol publicat în »Tribuna«, în care îndemna tinerimea să protesteze contra acusei aduse de procurorul Lázár Miklos, venerabilei memorii a lui Avram Iancu.

Atât acusatul, cât și apărătorul, dl avocat Dr Cassiu Maniu s'au purtat brav.

Curtea cu jurați a achitat pe Novacovici.

— Deputatul Abrudului. Mandatul rămas vacant cu moartea bătrânului Tisza a ajuns pe mâna Jidanului Rosenberg Gyula, care a avut drept contra-candidat pe alt jidan, rămas în minoritate.

— Concert împreună cu dans, se va arangia de către corul bisericii gr.-or. române din Sécărămb, sub conducerea d-lui învă. Emilian Têrchilă, Luni seara, a doua zi de sf. Paști a. c., în școala română gr.-or. din Sécărămb. Inceputul la 8 ore seara. Prețul intrării: de persoană 1 cor., de familie a 3 persoane 2 coroane. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Venitul curat este destinat fondului corului.

PROGRAM.

1. »Cântec de jertfă« de Bethoven. 2. »Până când țineam cu codrul« de I. Mateiu. 3. »Înzadar alerg pământul« de G. Dima. 4. »Nu-i dreptate« de G. Dima. 5. »Hațegana« de T. Popovici. 6. »Cisla«, operetă com. cu soli de C. Porumbescu.

— Ce ție prăpastial Vicarul Mangra, fără nici o muștrare de cuget săvîrșește la fapte de camleon, de cea mai pesistimă specie. În nrul din Dumineca trecută al guvernamentului »Aradi Közlöny« publică o scrisoare, în care, cu un iesuitism ne mai pomenit la preoții noștri, se insinuă în grația celor dela putere. Dl M. Veliciu și soții de ce nu să lapadă de acest omuleț? Ori d-lor îl aprobă? Atunci ar face un pas nesocotit, căci, uite, guvernul nu dă nimic pe incovoieturile spinării lui Mangra, care mărginit cum este, n'a fost nici când ultraist, după cum îi zic ziarele maghiare, ci a fost un hamal, plătit bine, pentru a duce banii din București celor întemnițați la Seghedin ori Vaș. De un astfel de ultraist, cu lefteria de hamal, ear' nu cu cea de agitator, căci la acesta îi trebuie și minte, nici guvernul n'are lipsă, ear' noi Români, nu numai cei din eparchia Aradului, dar' din întreaga țară, îl perhorescăm pe un astfel de omuleț.

— Concert și producțiune teatrală, se va arangia la 15/28 Aprilie 1902, în localitatea d-lui Mátyás János, de tinerimea din Crișciur. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: Locul I. 2 cor., locul II. 1 cor. 60 fil., locul III. 80 fileri. Suprosolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice. Venitul curat e destinat pe seama reparării bisericii române din Crișciur.

PROGRAM.

1. Cântec de primăvară de G. Tăut. 2. Hai leliță de I. Vidu. 3. Spusumia frunza de vie de I. Vidu. 4. Sărbă populor, I. Vidu. 5. Sum Român, G. Dima. 6. Dușmancele, declamațiune, G. Coșbuic. II. Leac pentru soacra, comedie într'un act de Trocarin. Persoanele: 1. Nicu Isvoarean, Nicolae Moț. 2. Ana soția sa, Tecla Hurdea. 3. Dna Boldescu. soacra lui, Emilia Hurdea. 4. D-na Petrean Eleonora Feier. 5. Iorgu Frunzescu, Ioan Hurdea. 6. Dr. Criveș, medic, Luca Avram 7. Un servitor. III. După producțiune dans

Expoziție de măgari. Societatea pentru protejarea animalelor din Germania a decis să aranjeze anul acesta o expoziție de... măgari. După cum anunță o foaie din capitală guvernul maghiar încă va fi reprezentat la această expoziție.

„Câmpul“ este titlul unui nou ziar care se ocupă cu agricultură și este organul absolvenților de agricultură din România. El apare în București. Îi dorim succes și viață lungă.

— **Directorul fundației Șulutane** se va întruni mâine în ședință ordinară. Comisia permanentă, constând din canonicul Simion P. Mateiu, directorul de finance George Pop din Nyiregyháza și Iuliu Bar-doși insp. școl. în pens. a revăzut Vineri rațiunile fundației pe an. tr. Dintre ceialți membrii sunt prezenți juzii dela curie: Alexandru Onaciu și Ioan Mezei, Budapesta, judele de tablă Vasile Hossu, Cluj, preș. sedriei ortanale Ioan Simionăș, Deva, Leontin Pop, jude de tribunal în pens. Cluj și Patriciu Barbu, avocat Reghin. Afară de rapoartele fundatului va mai fi vorba și de eventuala cumpărare a unui domeniu extins pe seama fundației.

— **Noul vicar al Hațegului.** Din Lugoj primim știrea, că Ilustr. Sa Dr. Dem. Radu a numit vicar foraneu al Hațegului pe Clar. Dl Dr. Iacob Radu, asesor consistorial și protopop onorar. Noul vicar a fost elev al școalelor din Blaj și a absolvat teologia la Roma. — Felicitările noastre!

— **Avts.** Dl Dr. M. Pop aduce la cunoștință publică că cu 15 Mai a. c. reîncepe praxa sa medicală în Băile Herculane, otelul »Nestorovicu».

— **Magazia stațiunii** căii ferate Hațeg (sub cetate) a ars la 17 c. cu deservire până la pământ. Toată marfa sosită pentru țigul de țeară vestit al Hațegului, era parte în magazie, parte împrejur, căci nu o mai cuprindea.

Paguba este de circa 60—80 mii coroane, numai în de ale țigului, afară de clădirea de altcum destul de spațioasă.

Focul s'a iscat din schinteile locomotivului ajutate de teribilul vânt, ce tocmai bătea, cam pe la 10 ore înainte de am'azi.

Din acest foc s'a aprins și pădurea Sântă-Măriei (Orlea) care arde în continuu.

Procesele de despăgubire vor urma.

— **Semnele timpului.** Din Petersburg, capitala Rusiei, avem știrea, că Delejanef, unul dintre universitarii masacrați de ministrul de interne pentru ideile de progres și libertate, a împușcat pe ministrul de interne Sipiagin. Țarul Rusiei este serios înspăimântat.

Nr. 12—1902.

Concurs

Direcțiunea despărțământului Bistrița al »Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român» scrie concurs pentru:

I. Un premiu de 20 cor. în aur, care se va conferi aceluși proprietar român de pe teritoriul despărțământului, care va arăta cel mai frumos spor relativ, făcut în ramul pomăritului în cei 3 ani din urmă socotți până la expirarea concursului.

II. Un premiu de 20 cor. în aur, care se va conferi aceluși proprietar român de pe teritoriul despărțământului, care va arăta cel mai frumos spor relative, făcut în ramul stupăritului în cei 3 ani din urmă socotți până la expirarea concursului.

III. Un premiu de 20 cor. în aur, pentru o disertațiune din ramul economiei ce e a se ceti în adunarea cercuală din anul acesta și se va afla mai bună.

Au să dovedească prin certificat dat de agentura comunală a Asociațiunii, sau dacă în comună nu ar fi agentură, prin certificat dat de primăria comunală și văzut de preotul local:

Concurenții la premiul I: numărul pomilor, soiul lor, mărimea teritoriului de cultură și că sporul în pomărit l-a făcut concurentul.

Concurenții la premiul II: numărul stupilor, felul coșnițelor și sistemul, descrierea stupinei și că sporul în stupărit l-a făcut concurentul.

Concurenții la premiul III: au să scrie

lucrările legibil numai pe o față a hârtiei, să le înainteze anonim provăzute numai cu o devisă și cu un plic cu aceeași devisă, în care va fi numele și adresa autorului. Lucrările se vor examina de o comisiune de 3, designată de comitetul cercual.

Petițiile instruate cu certificat, cum și disertațiile sunt a se înainta la subsemnatul secretar al despărțământului până la 10 Iunie n. 1902, cele sosite mai târziu nu se vor considera.

Decernarea premiilor va hotări-o comitetul cercual, ear conferirea se va face în adunarea cercuală de est timp.

Bistrița, la 10 Aprilie 1902.

Direcțiunea despărțământului.

Dr. Gavril Tripon. Dr. Victor Onișor,
vicepreședinte. secretar.

Tipografie românească

în Lugoj.

Cu luna Martie v. a. c. am deschis tipografie românească în Lugoj, casele sf. biserici gr. or.

Având o praxă de peste 25 ani pe terenul tipografic și servind 21 ani ca conducător al »Tipografiei diecesane» din Arad, a cărei avere a ajuns azi la o sumă respectabilă, mai jos subscrisul am văzut că voi face un serviciu artei tipografice române, dacă voi deschide o tipografie în orașul Lugoj, centru cultural și politic și punctul în spre care se îndreaptă azi Românii nu numai din Caraș-Severin dar și din alte părți.

Tipografia am provăzut-o cu cel mai bun material, cu mașini și litere nouă, punând deosebită grijă pe ajustarea ei cu litere și caractere românești, conform cerințelor celor mai moderne,

așa ca să pot corăspunde exigențelor onoratului public din Lugoj și peste tot din Bănat, precum și număroșilor mei amici și cunoscuți din eparchia ort. a Aradului, cari, cunoscându-mi felul de a lucra, cred că nu mă vor lipsi de spriginul d-lor.

Pe lângă tipografic voi deschide și o litografie modernă.

În vremea cea mai scurtă, în modul cel mai culant, cu prețurile cele mai moderate și cu cel mai fin gust tipăresc:

cărți, ziare, broșuri, invitări la petreceri sociale ori familiare, bilete de fidațare, de cununie și de visită; epistole, plicuri, placate, anunțuri funebre, deasemeni tot soiul de blanchete pentru trebuințele băncilor, comunelor bisericesti și politice.

Tipar copir și diferite colori.

Lucrările efectuate de mine pe seama băncilor noastre românești au fost bine primite și onoratele Direcțiuni ale băncilor noastre numai mulțumitor le-aș fi, dacă m'ar onora cu încrederea, de care mă voi sili a mă arăta vrednic.

Onorata inteligență, precum și toți căți au lipsă de lucrări tipografice sunt respectuos rugați, ca să mi-se adreseze mie, ca unui vechiu și cu praxă tipograf, care, în mijlocul concurenței străine își va da silința, ca să producă lucrări neexceptionabile din punct de vedere estetic și lucrări ieftine, bune și cu prețuri mici, având devisă: mai mare circulație și câștiguri mai mici și mai multe.

Recomandându-mă în deosebita atențiune a Românilor de pretutindeni Lugoj, luna Martie v. 1902.

semnez cu stimă:

Ioan Hereș.

Intrarea: pe lângă sf. Biserică rom.-ort. — și hotel »Concordia».

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5½%.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu cavenți.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arăndează și exarăndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie Szászváros.

<ul style="list-style-type: none"> Opuri ——— Bilete de log. ——— Broșuri ——— Circulare ——— Bil. de visită ——— Invitări ——— Bilanțuri ——— Acții ——— Cap. de epist. ——— Placate ——— Ord. de dans ——— Adrese ——— Compturi ——— Note ——— Preț Curent. ——— Anunțuri ——— Registre ——— Imprintate ——— Couverte ——— Bilete de cun. ——— Etc. etc. etc. ——— 	<p>Există deja de 14 ani și este provăzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.</p> <p style="text-align: center;">Institutul Tipografic</p> <p style="text-align: center;">„Minerva“</p> <p>pe lângă că efectuește ori-ce comande repede și cu prețuri moderate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.</p> <p>Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.</p> <p>Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.</p>
--	--